

K- 93/04

Z A P I S N I K
sa glavne rasprave kod Županijskog suda u Splitu
od 24. 10. 2005.

Nazočni od suda:

Spomenka Tonković
(Predsjednik vijeća-sudac)
mr. sc. Damir Primorac
Ljiljana Stipišić
(članovi vijeća-suci)
Jelena Parać
(zapisničar)

Kazneni predmet

Tužitelj: ŽDO SPLIT
Optuženik: Tomislav Duić i dr.
Zbog.k.djela iz čl. 120 st. 1 OKZRH

Broj: K-DO- 131/01

Predsjednik vijeća otvara zasjedanje u 9,00 sati i objavljuje predmet glavne rasprave i sastav vijeća.

Utvrđuje se da su pristupili:

1. Tužitelj: zamjenik Michelle Squccimarro
2. Oštećenik: pun. ošt. Nenada Kneževića odv. Luka Šušak iz Zagreba
3. Optuženici: Tonči Vrkić, Davor Banić, Ante Gudić, Anđelko Botić
4. Branitelji: Drago Cvitanović, Slobodan Mikulić, Željko Ostoja, Željko Gulišija, Vinko Ljubičić, Ankica Luetić, Joško Čeh, Rene Laura odvjetnici iz Splita
5. Vještak:
6. Svjedoci:

Utvrđuje se da su pristupile stranke time da je u zamjeni branitelja okrivljenog Josipa Bikića odvjetnika Dragana Mijoča današnjoj raspravi pristupio njegov zamjenik odvjetnik Željko Gulišija iz Splita. Raspravi je također nazočan punomoćnik oštećenog Nenada Kneževića odvjetnik Luka Šušak iz Zagreba.

Konstatira se da sud zasjeda u istom sastavu sudskog vijeća te da od prošlog ročišta nije protekao rok od dva mjeseca te da su ispunjeni i ostali uvjeti za nastavak glavne rasprave.

NASTAVAK DOKAZNOG POSTUPKA

Prema predviđenom planu za ovaj tjedan određeno je ispitivanje svjedoka pozvanih iz Srbije i Crne Gore time da su se od četrnaest pozvanih svjedoka odazvala osmorica dok je za svjedoka Milana Mičića sud dobio pouzdan dokaz kako je u međuvremenu umro.

O izvođenju dokaza ispitivanjem svjedoka koji se nisu odazvali sudskom pozivu sud će odlučiti tijekom rasprave.

Pristupa se ispitivanju svjedoka Vojkana Živkovića.

SVJEDOK: VOJKAN ŽIVKOVIĆ podaci kao u spisu na listu 1301, podaci provjereni i uvidom u ličnu kartu koju svjedok prezentira sudskom vijeću, nesrodan sa optuženima, upozoren na dužnost kazivanja istine po čl. 324 i čl. 236 ZKP-a upitan iskazuje:

Imam određenih saznanja o događanjima u VIC Lora u Splitu 1992. god. budući da sam bio u tom zatvoru od 02. marta 1992. do 10. marta 1992. Bio sam zarobljen u okolici Šibenika nakon čega sam bio prebačen u vojni zatvor Kuline kod Šibenika, a potom sam bio transportiran u Dračevac u Splitu nakon čega i u VIC Lora u Splitu. O brojnim događanjima u tom zatvoru ja sam opširno govorio više puta pa tako i pred Općinskim sudom u Beogradu gdje sam detaljno ispitan na te okolnosti. Zbog toga se pozivam na ono što sam ranije kazao time da sam voljan danas odgovoriti i na vaša dodatna pitanja.

Na pitanje tužitelja u čemu se sastojao taj pakao kako ga je on nazvao, a koji je trajao deset dana svjedok izjavljuje: sastojao se od tuče, svakodnevnog maltretiranja, spajanja na struju. Stavljali su mi na uši „minduše“ od žice na koje žice su mi onda spajali struju na 220 volti. Bilo je svakakvog maltretiranja, a između ostalog i sječenja prstiju. To što se događalo zbivalo se u bloku C zatvora. Spajali su me na induktorski telefon na 115 volti što je milina u usporedbi sa onih 220 volti. Kada me pitate gdje je bio taj blok C mogu reći da je to bilo u zadnjem dijelu logora. Ja sam cijelo vrijeme bio u tom bloku C. Osim mene i moja četiri vojnika, dakle nas petorice zatvorenika u tom bloku C bilo je i zatvorenika civila koji nisu bili evidentirani od međunarodnog crvenog krsta. Što se tiče mene i mojih vojnika mi smo bili odmah evidentirani od MCK nakon zarobljavanja na bojištu. Kada me pitate jesam li vidio jesu li i druge osobe maltretirali kao mene mogu reći da sam u pravilu bio tučen kada sam fizički bio sam odvojen od drugih ali mogu potvrditi da sam čuo krike i vriske drugih osoba. U jednoj prigodi vidio sam jednog čovjeka kada su me bili izvodili na strijeljanje, a kojega su iz pištolja ustrijelili u glavu. Ne znam o kojoj se osobi radi. Kada me pitate koje su me osobe maltretirale i tukle ja mogu reći da za vrijeme dok sam bio u zatvoru čuo sam za Dujića, a poznao sam Tončija. Posebno sam zapamtio jednu osobu koju su zvali Bokser, a koji ima jedan ožiljak koji se ne može sakriti.

Na traženje tužitelja svjedoku se dozvoljava da se okrene prema optuženicima te da se neposredno očituje je li nekoga od njih poznaje. Nakon što svjedok to čini ukazuje na okrivljenika Davora Banića pa izjavljuje da poznaje ovoga ovdje. On ima ožiljak ili ovdje ili na drugoj ruci (konstatira se da svjedok pokazuje na šaku ruke u blizini palca pa navodi tu ima ožiljak). On me je tukao svakodnevno po 24 sata.

Na pitanje punomoćnika oštećenog Nenada Kneževića o kakvom se sjećanju prstiju radilo s obzirom na ono što je ranije spominjao svjedok izjavljuje:

Radilo se o zasjecanju prstiju do kosti. Ja imam kao što vidite ožiljak na kažiprstu lijeve ruke. Jedan me je držao dok me je drugi zasjecao do kosti, a kada bi došao do kosti rekao bi sutra ćemo ti osjeći prst. Ove moje ozljede medicinski su utvrđene od strane liječnika, a isto tako su i slikane 22. 05. 1992. god. Kada me pitate jesam li imao još kakve ozljede mogu reći da sam imao prijelom sedam rebara i to četiri desno i tri s lijeve strane. Imao sam dvadeset fraktura na glavi, a također i povredu lijevog oka. Na upit je li razgovarao sa nekim od onih civila koji su također bili u zatvoru svjedok izjavljuje kako je razgovarao sa jednim civilom za vrijeme dok su ih spajali na struju pa je iz tog razgovora saznao kako se radi o osobi koja je bila dovedena u dva sata noću, a inače potječe i okoline Splita. Nije mu poznato o kojoj se osobi radi.

Na pitanje branitelja okrivljenog Duića svjedok izjavljuje:

Ja sam bio zarobljen u mjestu Noskalik ispod Miljevačkog platoa kao pripadnik JNA na aktivnoj dužnosti. Bio sam podoficir. Kada me pitate jesam li znao da je u to vrijeme RH bila međunarodno priznata država mogu reći da ne želim razgovarati o političkim stvarima jer zbog toga nisam ni došao. Ako sam u čemu i pogriješio ja sam ovdje došao reći samo ono što znam u vezi događanja u Lori. Inače poslije 10. 03. 1992 pa do razmjene. ja sam prethodno bio u zatvoru Kuline kod Šibenika, a bio sam i u Vranji, u Kerestincu, u Remetincu i zatim opet u zatvorskoj bolnici u Šimunskoj, a poslije ponovno u Kerestinac. Imao sam status ratnog zarobljenika i mogu reći da sam svugdje bio tučen i maltretiran. Na neki način ja razumijem da se u svojstvu ratnog zarobljenika mogu naći u takvoj situaciji da me tuku i maltretiraju, ali ono što sam doživio ovdje u Splitu doista nigdje nisam doživio. Što se tiče onih mojih četvorice vojnika oni su razmijenjeni 22. 05. 1992. u Lipovcu. Kada me pitate za Tomislava Duića i tražite da ga opišem mogu reći da se radilo o mlađoj osobi. Znam da je imao suprugu koja je također znala dolaziti u zatvor. Njegovu visinu odredio bih kao osrednju. U svakom slučaju nisam siguran što se te visine tiče. Bio je smeđe kose, rekao bih fizički malo jači. Kada bih vidio fotografiju sigurno bi ga prepoznao, a ovako mi ga je malo teže opisati riječima.

Na traženje punomoćnika oštećenog Kneževića unosi se u zapisnik da je svjedok između ostalog naveo kako je bio pripadnik JNA, podoficir i to na crti razdvajanja između dviju vojnih snaga.

Na pitanje branitelja okrivljenog Vrkića gdje se nalazi i kako izgleda spomenuti blok C svjedok izjavljuje:

To je zadnji dio logora koji čini jedna soba za mučenje tzv. crna soba. Ja ne mogu reći kuda sam morao proći da bi došao do bloka C jer sam vjerujte mi u taj blok ušao naglavačke. Nisam došao hodajući nego sam tu donesen. Inače kada bi sada otišli tamo na lice mjesta ja bih točno znao pokazati gdje sam bio i gdje se sve događalo. Kada me pitate gdje sam bio prije nego što sam zarobljen mogu reći da sam dva ipol mjeseca prije zarobljavanja i to 01. 01. 1992. bio na svom mjestu aktivne vojne osobe kao pripadnik JNA time da je u to vrijeme komandant devetog korpusa Kninskog bio Ratko Mladić. Prije toga bio sam u Lici na potezu Gračac Gospić. U ono vrijeme Vrhovni zapovjednik vojske JNA bio je Blagoje Adžić. Na pitanje branitelja okrivljenog Vrkića kako izgleda osoba koju je spomenuo kao Tonči svjedok izjavljuje:

Ja sam čuo za Tončija u zatvoru da je zamjenik zapovjednika zatvora. Teško mi ga je opisati jer sam inače u opisivanju dosta slab, ali bih rekao da je od mene stariji otprilike 5 ili 6 godina i mogao bih ga možda prepoznati. Nakon što se od svjedoka traži da se očituje je li se ta osoba nalazi u sudnici svjedok se okreće prema okrivljenicima pa nakon njihovog kraćeg promatranja ukazuje na Tonča Vrkića da bi to mogao biti. Na daljnji upit je li ranije vidio kakve fotografije u vezi ovog suđenja i je li vidio fotografije okrivljenih osoba svjedok izjavljuje: nisam. Ja sam dugo vremena bio u Americi i nisam pratio medije. Nikada nikome nisam davao nikakve intervjue jedino sam davao svoj iskaz kada sam službene bio o tome pitan na sudu u Beogradu i na specijalnom sudu za ratne zločine. Isto tako prije nego što smo poduzeli ovaj put u Split radi svjedočenja u ovom kaznenom predmetu mediji su obavili fotografiranje nas svjedoka ali ja nisam davao nikakve intervjue. To je bio fotografiranje i snimanje kamerom nekih dva minuta. Na specijalnom sudu za ratne zločine u Beogradu svoj iskaz sam dao ovom gospodinu koji sjedi u klupi sa moje lijeve strane.

Konstatira se da svjedok pokazuje na zamjenika ŽDO u Splitu gospodina Michelle Squicimarro. Tom gospodinu sam dao iskaz o ovome o čemu danas pričamo. Moguće da je to bilo pred tri mjeseca i tada sam izjavio da pristajem doći ovdje na raspravu kao svjedok. Ja ne mogu objasniti na koji način je ostvareno ovo moje ispitivanje osim što sam o tome bio obaviješten od strane misije OESES-a, predstavnika Haškog tribunala i ovlaštenog tužitelja za ratne zločine u Beogradu. U svakom slučaju to nije bio nikakav privatni kontakt. Tom prigodom nikakvu dokumentaciju nisam pregledavao niti mi je bilo što davano na uvid. Samo sam dao jednu sažetu izjavu time da sam usmeno dao i svoj pristanak da ću doći na svjedočenje u Split. Na pitanje branitelja okrivljenog Vrkića kako se spomenuti Tonči prema njemu ponašao svjedok izjavljuje on me nije mnogo mučio odnosno nije se u tome posebno izdvajao. Drugi su me puno više mučili. Na upit gdje su ga vodili na streljanje i tko je to činio svjedok odgovara:

Izvodili su me u zatvorski krug na onom prostoru predviđenom za šetanje zatvorenika. Samo jednom prigodom bio sam izveden izvan kruga zatvora negdje na neko mjesto gdje ni sam ne znam gdje je. Što se tiče osoba koje su me izvodile na strijeljanje ne mogu ih identificirati jer su na glavu imali tzv. fantomke odnosno navučene maske sa prorezima za oči.

Na pitanje branitelja okrivljenog Bajića svjedok izjavljuje da bio pripadnik samostalne protuterorističke postrojbe i baš komandir vođa pri devetom Kninskom korpusu zapovjednik kojega je bio na vrhu Ratko Mladić. te da između njega i zapovjedništva korpusa nije postojala neka međuhijerarhijska linija zapovjedanja. Što se tiče zarobljavanja u Noskaliku tu su ih u zarobljavanju zatekli pripadnici 113 šibenske bojne, 141 Kaštelanska i još jedna bojna ali ne zna koja. Na upit tko ga je transportirao u Split svjedok izjavljuje da je u Split bio doveden iz Šibenika i to konkretno po pripadnicima 72. bojne Paić Miloradu i Boršić Damiru. Vodeći ljudi u toj postrojbi koja je izvršila njegov transport bili su tvrtko Pašalić i Zvonimir Cigić. Što se tiče transporta od Lore do Kulina nije siguran tko ga je transportirao na toj liniji. Što se tiče uposlenika u zatvoru Lora i osoba koje su bile na osiguranju zatvora, nije u mogućnosti reći tko je u tome sudjelovao osim što se sjeća da je bilo osam do deset čuvara koji su se stalno mijenjali. Na daljnji upit je li može reći tko je ona osoba

za koju je između ostalog naveo da ga nije maltretirala jer je kako je kazao vjernik svjedok izjavljuje da ne zna ime te osobe osim što može eventualno provjeriti je li se ta osoba nalazi ovdje. Nakon što se svjedoku dozvoljava da ponovno pogleda okrivljenika i očituje se na ovu okolnost svjedok izjavljuje nije tu.

Zamjenik branitelja okrivljenog Josipa Bikića izjavljuje da s obzirom da se ovaj kazneni postupak vodi zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, a ne protiv ratnih zarobljenika predlaže da se iz spisa izdvoji sve što bi svjedok kazao o ratnom zločinu prema vojnim licima odnosno vojnim zarobljenicima, pa da u spisu ostane samo ono što bi svjedok vidio u vojnom zatvoru vezano za ponašanje okrivljenika u odnosu na civilno stanovništvo.

Zamjenik ŽDO-a Split izjavljuje da se protivi prijedlogu branitelja i ističe da je svjedok pozvan i ispitan na okolnosti događanja u VIC Lora u inkriminiranom razdoblju bez obzira na status da li se radi o ratnim ili civilnim zarobljenicima.

Branitelj okrivljenog Davora Banića u cijelosti se pridružuje prigovoru kolege Gulišije, te posebno ističe da nije bilo mjesta ni u jednom trenutku ispitivati svjedoka o njegovim – vlastitim neugodnostima koje je isti navodno doživio, a nakon što je neprijeporno utvrđeno da se radi o ratnom zarobljeniku pripadniku druge vojske. Dakle, osnovna je stvar da se svjedok može ispitivati isključivo u okviru činjeničnog opisa optužnog akta, a to je i prema stavu Vrhovnog suda, isključivo moguće kažnjivo ponašanje prema civilnom stanovništvu, stoga ukazuje se opravdanim već u ovom trenutku odlučiti o prijedlogu za izdvajanje.

Braniteljica okrivljenog Emilija Bungura u prvom redu prigovara načinu ispitivanja svjedoka u kojem je suprotno odredbi čl. 7 ZKP-a dozvoljeno davanje iskaza na jeziku nije u službenoj uporabi u RH.

Nadalje prigovara u cijelosti ispitivanju toga svjedoka jer on prema službenim ispravama koje prilože spisu nikada nije bio u VIC Lora. Osim toga nije niti predložen na okolnosti na koje ga danas sud ispituje, pa je njegov iskaz ne samo nevjerodostojan jer govori o stvarima o kojima ništa ne zna prema službenim ispravama u spisu već je isti i suprotan odredbama o uzimanju iskaza svjedoka u postupku. S obzirom na to da u spisu postoji podatak da je ovaj svjedok osuđen na 22 godine zatvora, predlaže sudu o ovoj okolnosti pribavi dokaze pribavom odgovarajući kaznenih evidencija odnosno podataka od Ministarstva pravosuđa odnosno MUP-a odnosno drugih državnih službi koji prema saznanju suda eventualno imaju odgovarajuću evidenciju. Također se predlaže, a s obzirom na kazivanje ovog svjedoka da onih kojih se očekuju slijedećih dana, a prije njihovog ispitivanja pribaviti podatke od Crvenog križa odnosno službe za razmjenu ratnih zarobljenika u doba 1992. god. o njihovom zdravstvenom stanju s obzirom na ove podatke o navodnim tjelesnim zlostavljanjima u Lori.

Branitelj okrivljenika Ante Gudića podupire prijedlog drugih branitelja u dijelu koji se odnosi na zlostavljanje svjedoka osobno i odredbom čl. 326 st. 2 ZKP-a u kojoj izričito stoji da sud neće dopustiti niti odgovor na pitanje ako se on ne odnosi na predmet. U vrijeme istrage bi bila druga stvar jer tada zasebnog kaznenog predmeta prema ratnim zatvorenicima nije niti bilo. Danas takav predmet postoji, zna

se njegov broj i tko je s njim zadužen i nema mjesta saslušanju ovog svjedoka u ovom predmetu na te okolnosti.

Braniteljica okrivljenika Anđelka Botića također se protivi ispitivanju imenovanog svjedoka iz razloga što je ŽDO-a u Splitu ovog svjedoka mogao koristiti isključivo u istražnom postupku koji se vodi protiv okrivljenika zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika.

Vijeće donosi:

r j e š e n j e

Odbijaju se kao neosnovani svi prigovori branitelja. Ispitivanje svjedoka provodi se povodom prijedloga ovlaštenog tužitelja, a pravo je obiju stranaka u postupku kao i sudskog vijeća da postavljaju pitanja koja su usko vezana za sam predmet optužbe. To što stranke svjedoka ispituju i na druge okolnosti nije razlogom da se izdvaja zapisnik o ispitivanju svjedoka jer se iskaz svjedoka u cjelini vrednuje od strane suda u kontekstu svih ostalih izvedenih dokaza te osobito ocjene vjerodostojnosti i drugih većih ispitanih svjedoka kao i onih koji će tek biti ispitani pred sudskim vijećem.

Potpuno je nevažno je li svjedok Vojkan Živković eventualno osuđen za nekakvo kazneno djelo jer neovisno o utvrđenoj činjenici to ne bi nužno utjecalo na ocjenu vjerodostojnosti kazivanja svjedoka.

Nadalje u smislu čl. 7 st. 2 ZKP-a stranke, svjedoci i ostali sudionici u postupku imaju pravo služiti se svojim jezikom. To što se svjedok služi srpskim jezikom na ekavici ne čini njegov jezik nerazumljivim niti je itko u tom smislu do sada stavljao primjedbu niti se ukazuje kakva potreba za pribavljanjem tumača radi eventualnog prevođenja.

Nadalje ukazuje se nepotrebnim pribavljati podatke od Međunarodnog crvenog križa u svezi zdravstvenog stanja svjedoka, pogotovo kod prethodno istaknutih prigovora od strane obrane da predloženi svjedoci ne bi ni trebali biti ispitivani u ovom kaznenom postupku nego u postupku koji je u fazi istrage zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika.

Na ovo rješenje stranke nemaju pravo posebne žalbe te se nastavlja sa ispitivanjem svjedoka.

Na upit branitelja okrivljenog Banića gdje se nalazi onaj ožiljak o kojem je svjedok govorio da bi ga vidio na osobi zv. Bokser i o kakvom se ožiljku radi svjedok izjavljuje:

Radi se o malom ožiljku na predjelu lijeve, a dozvoljavam možda i desne ruke i to između palca i kažiprsta. Zatim dodaje: ožiljak je doista mali, ali ga je ta osoba stalno pokazivala govoreći vidite što ste mi uradili. Svjedok zatim izjavljuje ako nema ožiljka onda ja lažem. na inzistiranje branitelja da se svjedok izjasni koliko je veliki taj ožiljak svjedok izjavljuje da bi to moglo biti oko 1 cm. Branitelj okrivljenog Davora Banića predlaže da se ovdje i u ovom času pred sudskim vijećem utvrdi je li

kod njegovog branjenika postoji ožiljak na lijevoj ili desnoj ruci na mjestu gdje je svjedok govorio. Na traženje predsjednice vijeća okrivljeni Davor Banić pristupa do stola gdje zasjeda sudsko vijeće, a istome pristupa i branitelj okrivljenika kao i svjedok Vojkan Živković. Nakon pregleda obiju šaka okrivljenika utvrđuje se da sa gornje strane ruku nema nikakvih ožiljaka niti biljega dok sa unutarnje strane lijeve šake u podnožju palca postoji bijeli trag crtkast za koji nije jasno je li potječe od kakvog ozljeđivanja li se radi o prirodnom izgledu kože.

Konstatira se da je svjedok Vojkan Živković pogledavši u dlanove okrivljenog Banića ukazao upravo na to mjesto gdje se nalazi jedna crtkasta bijela linija kao na mjesto gdje bi bio ožiljak o kojem je govorio. Na upit branitelja okrivljenog Banića je li ikada prije bio u Lori u Splitu, a misleći na vrijeme utuženih događaja svjedok odgovara nikada. Na pitanje u kojoj državi je bio zarobljen svjedok izjavljuje da je to političko pitanje na koje ne želi odgovoriti.

Na pitanje braniteljice okrivljenog Emilija Bungura upućeno svjedoku je li on razumije ono što ona govori svjedok potvrđuje da je vrlo dobro razumije. Na pitanje kako je znao da se nalazi u bloku C i gdje je bio blok A i B svjedok odgovara:

Nikada nisam bio u bloku A i B niti znam gdje bi se ti blokovi nalazili ali za blok C znam jer su ga tako okarakterizirali, upravo tako su ga zvali čuvari koji su me vodili iz Dračevca u Loru i koji su kazali da me vode u blok C u Loru. Dozvoljavam da to i nije blok C ali su mi oni tako kazali. Ne znam reći tko me je vozio iz Dračevca u Loru i tko mi je konkretno kazao za blok C. Inače od čuvara sam saznao i za to da se onaj prvi objekat zove vojni objekat Dračevac. Doista nikada ranije nisam bio u Splitu i ove okolnosti ne bih znao da mi to drugi nisu znali. Ne znam tko je to rekao. Bili su to neki od čuvara. Nadalje izjavljuje da on osobno nije imao nikakav kontakt sa Međunarodnim crvenim križem, ali je neposredno od one civilne osobe koju je ranije bio spominjao čuo kako ta osoba nije evidentirana kod navedene Međunarodne organizacije. Što se tiče imena pojedinih osoba o kojima sam ranije govorio, za ta imena sam saznao za vrijeme boravka u zatvoru tih sedam dana. Tada sam čuo i saznao za Vrkića i ovu drugu osobu sa ožiljkom za koju nikada nisam ni znao da se preziva Banić. Inače kod razmjene u Kerestincu ja sam prethodno prošao boravak u zatvorskoj bolnici u Šimunskoj u zatvoru upravo zbog ozljeda koje sam zadobio u Lori. Imajte u vidu da sam prigodom zarobljavanja imao 97 kg, a prigodom razmjene svaga 44 kg. Imao sam brojne ozljede. Između ostalih ovdje u Splitu vodili su me kod oftamologa radi šivanja oka. Pitajte one ljude iz Šibenika u kakvom stanju smo bili praćeni u Šibenik povodom razmjene na koju smo bili poslani. Što se tiče osoba koje su ga vodile u bolnicu na šivanje to su bili pripadnici vojne policije, a on im ne zna imena u svakom slučaju nisu bili čuvari zatvora. U Svetošimunsku u Zagrebu bio je odveden u aprilu mjesecu 1992. Vjeruje da je to bila druga polovina aprila. U bolnicu je bio odveden zbog sedam polomljenih rebara i zbog toga što mu je organizam bio iscrpljen. U Svetošimunsku je bio odveden iz Kerestince u Zagreb. Kada me pitate za neku osudu koja je uslijedila protiv mene mogu reći kako je uistinu 1992. u Zagrebu protiv mene donesena presuda zbog više kaznenih djela. ne znam točno o kojim djelima se radi no u svakom slučaju u pitanju je ugrožavanje suvereniteta RH. Bilo je to jedno vrlo kratko suđenje od nekih 45 minuta. Izrečena mi je jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 22 godine. Presudu sam primio ali protiv te presude nisam mogao pitati žalbu jer su mi prsti bili polomljeni. Imao sam branitelja po službenoj dužnosti sa kojim nisam ni kontaktirao. Na slobodu sam izašao povodom razmjene

zatvorenika, a koje je dogovoreno između dvije države. Naime ja sam iz Kerestinca bio transportiran u Lipovac u Šidu.

Braniteljica okrivljenog prigovara iskazu svjedoka kako radi onih navoda u prethodnom dijelu zapisnika tako isto što u vrijeme kada svjedok tvrdi da je bio u VIC Lora njen branjenik nije bio ni na kakvoj dužnosti u tom centru. Ponovno podsjeća sud na državnu evidenciju o mjestu gdje se nalazio ispitan svjedok.

Na pitanje branitelja okrivljenog Gudića svjedok izjavljuje: u vrijeme zarobljavanja ja sam imao čin vodnika prve klase. Kada sam govorio da u bloku C nisu bili evidentirani civili mislio sam pod tim na onog jednog civila sa kojim sam imao kontakt, a koji je kasnije bio ustrijeljen iz vatrenog oružja. Ja sam i u svojim ranijim iskazima spominjao taj slučaj. Inače prigodom razmjene na meni je utvrđen niz ozljeda od strane liječničke komisije i to od strane međunarodnog komiteta crvenog križa, a također i od vojno medicinske akademije u Beogradu. Što se tiče imena optuženih u ovom kaznenom postupku mogu reći da ja ni za jedno od tih imena ranije nisam znao jer posljednjih pet godina uopće nisam živio na adresi svog prebivališta već sam bio sa boravkom u Americi. Povremeno bi dolazio kući. Kada sam bio u Beogradu 2002. nalazio sam se na odmoru pa sam tada dao iskaz pred sudom. Što se tiče tog bloka C ja sam i u ranijim svojim iskazima kada sam bio o tome pitan govorio o bloku C što sam i danas izjavio.

Na pitanje braniteljice okrivljenog Botića kako je došao u situaciju da dođe u ulogu svjedoka u ovom kaznenom predmetu svjedok navodi da su ga kontaktirale osobe iz Haškog tribunala, iz misije OESES-a kao i specijalnog suda za ratne zločine u Beogradu. Konkretno 2002. god. kontaktirao ga je predstavnik misije OESES-a i organizacije Veritas.

Konstatira se da okrivljeni Botić postavlja pitanje svjedoku je li na terenu bio ranjen od ručne bombe tijekom zarobljavanja svjedok potvrđuje da je to tačno, a u svezi sa ovakvim odgovorom svjedoka okrivljenik stavlja primjedbu na njegov iskaz u smislu da je opravdana bojazan kako je spomenute frakture glave i druge ozljede svjedok zadobio prije dolaska u VIC Lora.

Na pitanje okrivljenika jesu li mu se predstavili oni koji su ga transportirali iz Šibenika u Split i koje su to osobe bile svjedok navodi kako mu se te osobe nisu predstavile ali je čuo njihova imena te može reći da se radi o osobama imenom Boršić Damir, Pauk Slavko, Rajković Žarko, Paić Milorad, Barišić Mario. Na traženje okrivljenika Anđelka Botića unosi se u raspravni zapisnik odgovor svjedoka da je na terenu pucao u Hrvatske vojnike.

Na pitanje okrivljenog Gudića je li se sjeća da li je on radio u pritvoru kada je bio doveden svjedok odgovara: vas nisam vidio kada sam došao i siguran sam u to da vas uopće ne poznajem da vas danas prvi put vidim.

Okrivljeni Davor Banić izjavljuje kako prisutnog svjedoka ne poznaje i da ga danas prvi put vidim. Nakon toga svjedok izjavljuje za razliku od ovoga što je kazao okrivljeni ja izjavljujem da njega ne znam kao osobu koja ima ime Davor i prezime Banić ali ga vrlo dobro poznajem jer me je prebio na mrtvo. Okrivljenik zatim

izjavljuje kako nikada nije dolazio u zatvor gdje je bio prisutni gospodin niti je radio taj posao.

Na pitanje predsjednice vijeća što može reći o osobi koju je spominjao kao suprugu upravitelja zatvora svjedok izjavljuje da je u samom zatvoru čuo priče od čuvara da je to supruga od Duića. Ona je znala dolaziti u vojnoj uniformi. Ne sjeća se točno kako se zvala. Danas mu se čini da je to nešto kao Sanja ili Sandra. I od nje je bio maltretiran. Uostalom svak je mogao doći i njih maltretirati. Između ostalog jednom su ga odveli kod nekoga kući u podrum gdje su ga tukli bejzbol palicom po glavi i to od strane nekog djeteta. Na upit znači li mu ime Nenad Knežević svjedok izjavljuje: ne meni ne. Na upit znači li mu nešto ime Gojko Bulović svjedok odgovara ne. Ne znači mu ni ime Milosav Katalina. Isto tako ništa mu ne znači ime Đorđe Katić. Isto može reći za ime Mirko Šušak. Isto i za Lazu Ostojića. Isto može reći da mu ništa ne znače imena Branko Borović, Tomo Krivić, Rade Krivić, Uglješa Bulović i Duško Galić. Na upit je li mu što znači žensko ime Tanja svjedok izjavljuje da se toga ne može sjetiti.

Na pitanje člana vijeća je li povodom izrečene mu kazne zatvora od 22 godine ikada traženo izdržavanje te kazne i je li traženo izručenje od strane RH svjedok izjavljuje da nije ili barem njemu to nije poznato.

Na dodatno pitanje tužitelja je li ga Tomo Duić maltretirao, svjedok izjavljuje da jeste, da je stavljao elektrode na uši i na genitalije te ih na druge načine mučio.

Na dodatno pitanje punomoćnika oštećenog Kneževića svjedok izjavljuje kako je siguran u to da njegov branitelj nije pisao žalbu na onu presudu koja mu je izrečena u RH. Nije mu poznato jesu li prigodom razmjene u Lipovcu osim ratnih zarobljenika bili razmjenjivani i civili. Nije mu poznato tko ih je predstavljao prilikom razmjene od strane RH. Na daljnji upit kako je izgledala ona „crna soba“ svjedok izjavljuje: to je bila jedna mala prostorija u kojoj je bio mrak, na podu su bile dvije strunjače dok su od plafon visile lisice. Onda bi nas zakačili da visimo od te lisice, a zatim bi nas pripajali na električnu struju. Kada bi mi grčili noge tukli bi nas palicama da noge ispravimo, a nismo mogli doticati pod. Na upit je li u te prostorije dolazio Tvrtko Pašalić svjedok izjavljuje da dok je on bio tu nije dolazio. Na upit jesu li druge osobe dolazile svjedok izjavljuje da su dolazili Paić Milorad i Barišić Mario. Nije mu poznato zbog čega su dolazili ali se govorilo o tome da su dolazili da bi otkrili što se tu događa. Nakon toga je i uslijedio njihov transport u Šibenik.

Na dodatno pitanje predsjednice vijeća gdje su i kada dolazili Barišić Mario i Paić Milorad svjedok izjavljuje da su dolazili u Loru i to dan prije nego što su bili prebačeni iz Splita u Šibenik. Nadalje izjavljuje da on osobno ove dvije osobe nije vidio u prostorijama bloka C, ali da ih je čuo kako pričaju na hodniku, a kasnije kada su išli za Šibenik saznao je da su bili u bloku C. Na upit je li siguran da su Barišić i Paić bili u bloku C svjedok izjavljuje sto posto. Oni su bili time da se nisu dulje zadržavali. Ostali su nekih petnaestak minuta i onda otišli. Na upit kako zna da se ova dvojica zovu baš tako kako ih je imenovao svjedok izjavljuje da ih je osobno znao jer je prethodno bio u Šibeniku u Kulinama, a osim toga imali su i ambleme na odjeći sa imenom. Isto tako je i Boršić Damir nosio amblem na kojem je bio neko ime.

Na primjedbu branitelja okrivljenog Ante Gudića da je svjedok Barišić pred sudom izjavio kako je u Lori bio u travnju, a ne u ožujku 1992. svjedok izjavljuje da to posebno ne može objasniti jer mu nije ni poznato što je svjedok Barišić izjavio. Na ponovljeno traženje da se svjedok izjasni o tome svjedok izjavljuje da nije u stanju to objasniti osim što pretpostavlja kako je nekom od tih prigoda Barišić dolazio službeno, a drugi put možda privatno.

Na pitanje branitelja okrivljenog Banića je li mu poznato kojim poslom se bavila ona osoba koja je imala ožiljak odnosno koju funkciju je ta osoba imala svjedok izjavljuje da mu to nije poznato osim što može reći da se taj bavio tučom.

Daljnjih pitanja svjedoku nema te se otpušta iz sudnice.

Poziva se svjedok Velibor Tomović.

SVJEDOK: VELIBOR TOMOVIĆ, podaci kao na listu 1304, podaci provjereni uvidom u ličnu kartu svjedoka koja se ovome odmah i vraća, nesrodan sa optuženicima, opomenut na dužnost kazivanja istine po čl. 324 i čl. 236 ZKP-a upitan iskazuje:

Utvrđuje se da svjedok u bitnom iskazuje kao na zapisniku pred I Općinskim sudom u Beogradu od 21. veljače 2002. sa pojašnjenjem i dodatkom:

Kao što sam naveo mi smo se 14. 04. 1992. god. predali HVO to je bilo u Gabeli. Zatim su nas kamionom prebacili do mjesta Duboka, a potom autobusom do Splita. Tu nas je sačekao neki dežurni oficir u kasarni time da su odmah odvojili vojnike od oficira. Pitali su nas odakle smo pa tako sam i ja kazao da sam Srbin sa Kosova. Baš povodom tog mog odgovora dobio sam par udaraca jer mi je prigovoreno da Srbi na Kosovu maltretiraju albance, a da su sad došli maltretirati i Hrvate. Kada smo bili prebačeni u zatvor u Loru smjestili su nas u dvije čelije. Bilo nas je petnaestak. U početku na podu nije bilo ništa. Uslijedila su odmah prestrašivanja i iznenadna ulaženja u maskama tako da smo naslutili kako nam je tu život ugrožen. Ipak nakon par dana dobili smo neke pokrivače i dušeke. Meni je posebno ostao u sjećanju neki Giljo po nadimku koji je tamo stalno dolazio prati auto. On me je udarao par puta i gazio nogama. Pita me je što bih ja radio na njegovom mjestu. Ja na to naravno nisam imao nikakav odgovor.

Budući da se neko vrijeme nismo uopće kupali tjerali su nas da se golim tijelima izložimo šmrkovima vode pod pritiskom tako da su nas prali pod mlazom udarajući u razne djelove tijela. Sjećam se da su sa mnom u čeliji bili danas već pok. Milan Mičić pilot te Dragan Arsovski iz Makedonije. Njih dvojica su bili tučeni i prebijani. Bili su u vidljivim modricama. Kada sam ja bio izudaran i modar onda bi mi bilo rečeno da to ne smijem nikome kazati i da je to od toga što me boli zub. Nisu nas tukli samo oni koji su bili zaposlenici u zatvoru nego je tu dolazio veći broj osoba pa čak i civili. Prisjećam se također bloka C u kojem su bili neki Trebinjci. Za njih sigurno mogu reći da su bili više zlostavljani od nas koji smo bili u blocu B. Također se sjećam jednog od načina zlostavljanja. Tražilo se naime da tijekom jutra činimo gimnastiku pa čak i oni koji su imali polomljene djelove tijela. Tjerali su nas da pjevamo nacionalističke pjesme i da pozdravljamo fašističkim pozdravom.

Nadalje sjećam se jednog civila koji je bio iz Splita i koji je tu također bio u zatvoru. Njega su vodili Anđelko Botić i Gudić da nosi neko čebe da ga smjesti u blok C. Mi ostali zatvorenici bili smo uklonjeni u svoje ćelije, a ja ne znam što je bilo sa tim civilom ali se čula neka pucnjava time da sam kasnije imao prilike čuti da je taj civil umro. Ja sam od brojnih udaraca u glavu zadobio i određene posljedice tako da slabije čujem na lijevo uho. Bolujem od PTSP-a. O svemu tome imam i medicinsku dokumentaciju koju po potrebi mogu i pribaviti i predati sudu.

Na pitanje tužitelja gdje su on i njegovi kolege bili smješteni po dolasku u zatvor u Loru svjedok navodi da su to bile dvije ćelije u bloku B koji se nalazi odmah s lijeve strane po ulazu na onaj glavni ulaz. Ja sam za te nazive blok A,B, C saznao nakon par dana boravka u zatvoru jer su sami stražari tako nazivali pojedine djelove zatvora. Blok C konkretno se nalazio iza tako da je imao poseban ulaz te se u taj blok nije moglo ući kroz blok B ili A. Ja sam samo jednom bio u bloku C kada su mene i još jednog osuđenika povelili stražari da operemo jednu ćeliju. Sjećam se da je ta ćelija bila puna krvi pa smo je mi prali vodom i četkom. Što se tiče onih Trebinjaca njih je vidio i sretao u onom prostoru predviđenom za šetnju zatvorenika. Primjerice sjeća se Čučak Miroslava koji je iz Čapljine te jednog Žarkovića. Sa njima je razgovarao. Oni su se žalili da su u bloku C pretučeni i da su polomljenih rebara. Ostalo mu je u sjećanju kako je Miroslav govorio da mu je došao jedan od čuvara rekavši mu da će ga ubiti te ga je pitao ima li kćerku, a kada je ovaj kazao da ima ispalo je da i taj čuvar ima kćerku te se dogodilo isto vrijeme njihovog rođenja pa ga navodno radi toga nije ubio. Na upit je li u prostoru zatvora bilo nekih psećih kućica svjedok izjavljuje:

Da bilo je. Sjećam se da je pseće kućice pravio upravo spomenuti Čučak, a stražari su onda tjerovali ljude u te pseće kućice pa su morali da laju i izigravaju sve što se od njih tražilo. Na upit je li mu poznat pojam telefoniranje svjedok izjavljuje da mu je poznat taj pojam, a vezano je za korištenje induktorskog telefona. Naime, u zatvoru je bilo i takvih slučajeva da su im putem induktorskog telefona puštali struju na tijelo, a jednom prilikom i on osobno je bio u prilici da to doživi.

Branitelj okrivljenog Ante Gudića stavlja prigovor na ovakav način postavljanja pitanja od strane tužitelja i traži da pitanja ne budu sugestivna već da svjedok sam iznese svoja sjećanja ukoliko ih ima na okolnosti maltretiranja u zatvoru u Lori i prema kome.

Braniteljica okrivljenog Bungura pridružuje se prigovoru prethodnog branitelja.

Na upit tužitelja na koji način su mu puštali struju na tijelo svjedok izjavljuje: dvije ogoljele žice bi mi stavili na prste i onda bi puštali induciranu struju na moje tijelo. To se radilo u samoj kancelariji zatvora koja se nalazi u prednjem dijelu tog objekta. Na upit tužitelja tko mu je to radio svjedok izjavljuje da su to bili Botić i Gudić. Zatim izjavljuje Gudić je visok čovjek, snažan, a Botić je manjeg rasta. Na poseban upit branitelja okrivljenog Gudića je li svjedok ikada ranije vidio fotografije optuženih svjedok izjavljuje ne nisam. Ja sam jedno vrijeme čak i odbijao doći na svjedočenje i nisam nikakve slike vidio. Mislim da bih mogao prepoznati Gudića i Botića.

Na traženje da se svjedok očituje je li se u sudnici nalaze Botić i Gudić, svjedok ustaje sa svog mjesta te se okreće prema okrivljenicima nakon čega rukom pokazuje ovo je Anđelko Botić, a ovo je Gudić.

Konstatira se da je svjedok pokazao upravo na okrivljenike Botića i Gudića.

Na upit što su Botić i radili u odnosu na njega svjedok izjavljuje oni me nisu tukli nego su samo radili to sa strujom.

Na upit tužitelja sjeća li se još nekih osoba koje su ga maltretirale svjedok izjavljuje da se sjeća osobe nadimkom Giljo koji je bio atletske građe, jak, razvijen visine nekih 180 cm. Na pitanje sjeća li se upravitelja zatvora svjedok izjavljuje da ga je sjeća da je to Tomislav Duić, crn, visok čovjek, suvonjav. On je non stop tu bio. Prema pričanju drugih bio je veoma opasan. Njegovo iskustvo sa Duićem nije takvo već su drugi tako govorili. Sjeća se također još nekih osoba ali im je zaboravio imena. Na upit poznaje li još nekog od okrivljenika koji sjede u sudnici svjedok nakon što se prema istima okreće ukazuje na Tonča Vrkića pa izjavljuje poznajem ovoga on je bio zamjenik upravitelja zatvora. Sa njim ja nisam imao problema. Ovog drugog ne poznajem.

Konstatira se da svjedok pri tome ukazuje na okrivljenog Banića.

Ja sam u Lori bio od 14. 04. do 14. 08. 1992. kada je došlo do razmjene u Nemetinu po principu svi za sve.

Utvrđuje se da je u ovaj čas raspravi pristupio branitelj okrivljenog Josipa Bikića odvjetnik Dragan Mijoč time da odvjetnik Željko Gulišija napušta sudnicu.

Na upit što je bilo sa onom mlađom osobom za koju je naveo da bi bila iz Splita svjedok izjavljuje:

Bilo je to u junu, ali se ne sjećam točno kojega dana. Nalazio sam se u dvorištu. Taj zatvorenik nosio je jedno čebe i dušek time da je ispred njega išao Botić, a iza njega tj. tog zatvorenika išao je Gudić. Taj zatvorenik u jednom momentu bacio je ono čebe i pokušao je Botiću oteti pištolj. Onda je počeo bježati pa mi je izašao iz vidokruga. Nakon toga mi ostali zatvorenici utjerani smo u ćelije da ne bi vidjeli što se dalje događa. Kasnije sam upravo od Čučka saznao da je ta osoba navodno ubijena, a to sam od njega čuo sutradan. Na upit je li čuo za još neki smrtni slučaj svjedok izjavljuje:

Čuo sam za slučaj jednog momka „bili orao“ koji je bio navodno premlaćen, a zatim bačen sa sprata da leti. Na upit tužitelja jesu li osobe koje je spominjao da su bili u službi u zatvoru cijelo vrijeme bili u Lori dok je on boravio u tom zatvoru svjedok izjavljuje; oni su se mjenjali ali su većinom cijelo vrijeme bili u zatvoru u Lori.

Na pitanje tužitelja je li mu poznato ime Emilio Bungur svjedok izjavljuje da mu je poznato utoliko što bi to bio jedan od stražara. O njemu slabo što zna.

Na pitanje punomoćnika oštećenog Kneževića koje su to druge osobe osim uposlenika zatvora dolazile u Loru svjedok izjavljuje: sjećam se supruge Tome Duića, a također su u zatvor dolazili i pripadnici vojne policije. Konkretno za onog Gilju znam da je bio iz vojne policije. Ona ženska osoba za koju je rečeno da je supruga Tome Duića bila je u uniformi ali naoružanje nije imala. Što se tiče razmjene u Nemetinu po principu svi za sve, među njima je bilo i civila, ali su sve osobe bile u uniformama tako da se praktično nije prepoznavalo tko je civil. Na razmjeni je bilo 300, 400 ljudi. Među njima nije prepoznao neke službene osobe. Što se tiče imena Jelić i Zečević, nije mu poznato da bi osobe sa takvim imenima bile u zatvoru u Lori. On osobno ne može reći da je te osobe vidio.

Na pitanje branitelja okrivljenog Duića svjedok izjavljuje:

Ja sam imao povrede u predjelu glave. Za vrijeme boravka u Lori u zatvoru nisam tražio pomoć od liječnika jer se to nisam usudio činiti pošto sam se bojao za svoj život. Tek kasnije sam bio pregledan od specijaliste na VMA. Na upit kako zna da su se gospoda Botić i Gudić nalazili u zatvoru svjedok izjavljuje pa tako su ih zvali drugi stražari pa po tome zna. Ne zna kako se prezivao onaj kojeg su zvali Giljo. Tek nakon razmjene koja je uslijedila među zatvorenicima došao je do saznanja da je među razmijenjima bilo i civila, a ne samo i ratnih zarobljenika. Što se tiče pokušaja bijega onog jednog zatvorenika nije mu poznato je li još netko pokušao bježati ili ovome drugome pomoći. On osobno ne bih se to usudio učiniti. Neposredno nakon pokušaja bijega zatvorenika uslijedio je nalog za stražara da se ostali zatvorenici povuku u ćelije tako da je to vrlo brzo bilo.

Na pitanje branitelja okrivljenog Vrkića svjedok izjavljuje:

Ja sam u Gabelu došao u službu 1987. Tamo je bilo vojnika različite nacionalnosti pa tako i Hrvata koji su međutim uglavnom napustili naše redove. Kada sam govorio o tome da smo bili tjerani pjevati fašističke pjesme mislio sam primjerice kao što je ona „Jure i Bobana“, a drugih se i ne sjećam. Isto tako morali smo dizanjem ruke pozdravljati sa za „Dom spremni“. Inače na predjelu Gabele došlo je do pucnjave između pripadnika HVO i naše strane. Ne mogu točno kazati tko je davao naloge da se pjevaju fašističke pjesme i da se pozdravlja dizanjem ruke sa „Dom spremni“. Na to pitanje ne bih odgovorio. Na pitanje branitelja okrivljenog Vrkića kako se on zatekao van ćelije u prigodi kada je onaj zatvorenik pokušao bježati, a s obzirom da je prethodno izjavio kako je stalno bio u svojoj ćeliji zatvoren te da je samo jedan put bio u bloku C da bi očistio neku prostoriju svjedok izjavljuje:

Ovom prigodom kada je jedan zatvorenik pokušao bijeg ja sam se zatekao u samom dvorištu u krugu zatvora gdje su nas stražari izveli praktično na zrak. Taj prostor je omeđen visokim betonskim zidom. Mi smo se nalazili unutar dvorišta, a tim prostorom je prolazio zatvorenik koji je nosio oružje. U početku ja sam bio u ćeliji sa vojnicima sa kojima sa došao u Loru, a par dana nakon toga sa drugima i to konkretno sa Gidić Duškom koji je također učestvovao u udaranju zatvorenika te sa Mekić Đevadom. Pri kraju mog boravka u Lori bio sam u ćeliji sa Milanom Mičićem i Draganom Arsovski i Pelojica Goranom te još jednim vojnikom. Kada me pitate je li itko od ovih prethodno bio u bloku C izjavljuje da nisu. Na upit kako je znao da se u bloku C drugačije postupalo sa zatvorenicima nego u bloku A I B svjedok izjavljuje da to zna iz pričanja, a također i iz osobnih kontakata sa ljudima prigodom nalaženja u

krugu zatvora. Primjerice imao je kontakte sa osobama iz BIH, a to su bili Čučak, Žarković i Tripković. Od ranije te osobe nije poznavao već su se tu u Lori upoznali u krugu samog zatvora. Inače u krug zatvora bi bili izvođeni i na način da bih ih tjerali da jedan drugoga nose na leđima do besvijesti. Inače zatvorenici nisu uvijek istovremeno izvođeni van u krug zatvora iz svih blokova već bi nekad bili zajedno, a nekad po pojedinim odjelima. Na upit odakle mu saznanje da bi na ovo suđenje trebali doći i svjedoci iz Trebinja svjedok navodi kako to saznanje ima iz sredstava informiranja. U sredstvima informiranja nije pročitao imena optuženih. Primjerice čitao je list „Kurir“.

Na upit je li poznaje osobu koja sjedi u klupi sa desne strane sudskog vijeća pri čemu branitelj okrivljenika ukazuje na tužitelja svjedok izjavljuje da je ovu osobu upoznao i to kada je u Beogradu davao izjavu. Misli da je ova osoba istražni sudija. Ni o čemu nisu razgovarali nego je samo on dao svoju konkretnu izjavu upravo o ovom predmetu o kojemu i danas svjedoči. Što se tiče onog civila iz Splita koji je pokušao bijeg o tome je saznao od zatvorenika u Lori da se radi baš o civilu te da bi bio iz Splita. To je bilo nakon što je ta osoba pokušala bijeg. Što se tiče Čučka i Žarkovića za njih zna da su najprije bili u bloku C, a potom su bili prebačeni u blok B. To mu je osobno poznato obzirom da se među njima kretao u krugu zatvora.

Na pitanje branitelja okrivljenog Banića kojoj jedinici je pripadao prije zarobljavanja svjedok izjavljuje da je to bila Hercegovačka udarna divizija na čelu koje je bio spomenuti Gidić. Što se tiče civilnih osoba koje su bile zarobljene u Lori, osim one osobe koja je pokušala bijeg civil je bio i ranije spomenuti Čučak kao i Žarković. Nije upoznao niti jednog civila koji bi bio iz okolice Splita.

Na pitanje braniteljice okrivljenog Bugura svjedok izjavljuje:

Prije onog iskaza koji sam dao ovdje prisutnom gospodinu za kojeg sam smatrao da je istražni sudija, davao sam iskaz u Beogradu našem sudiji. Inače ja se nisam obraćao nevladinim udrugama vezano za zbivanja u Lori, a niti sam u tom smislu tražio kakvu pomoć. Kada me pitate pojedinačno za blokove A,B i C u Lori mogu reći da su u bloku A bili stražari. To je praktično bila upravna zgrada. Tamo je bila trpezarija i bile su kancelarije. U početku mi smo primali hranu u našim ćelijama, a kasnije smo išli u trpezariju. Što se tiče bloka B po onome što ja znam tu smo bili mi zarobljenici, a ona treća grupa bila je tek u ranijem bloku C. Ne bih točno znao reći koliko je ćelija bilo u bloku B. Po mojoj ocijeni možda desetak. Na pitanje koliko katova ima zgrada u kojoj su se nalazili svjedok izjavljuje da se radilo zgradi prizemnici. Na daljnji upit sa kojeg to sprata zgrade bi bio bačen „beli orao“ obzirom na ono što je ranije bio izjavio ako se radi o zgradi prizemnici svjedok izjavljuje da je on kazao ono što je od drugih čuo te smatra kako se u ovom slučaju radilo o bacanju osobe sa same zgrade, a ne sa nekog sprata. Uostalom nije mu poznato na koji način bi se uopće moglo popeti na vrh zgrade. Na upit kako je uopće došao u situaciju da se nađe u ulozi svjedoka u ovom predmetu svjedok navodi:

Ja sam već prije par godina bio pozvan da se javim kao svjedok, ali sam tada to odbio jer sam se plašio za svoju sigurnost. Nikada nisam davao svoj iskaz pod nekakvom šifrom, a niti udruzi pod nazivom Veritas ili Dalmatinskom komitetu za ljudska prava. Na upit što je utjecalo na odluku njegove promjene da se ipak odazove

pozivu suda svjedok izjavljuje da se promijenio stav njegove države prema ovom problemu u smislu poduzimanja određenih mjera u cilju zaštite i sigurnosti svjedoka.

Na pitanje branitelja okrivljenog Gudića svjedok izjavljuje:

Arsovski Dragan je bio vojni pilot. Što se tiče mog ranijeg spominjana neke grupe rezervista iz Trebinja i činjenice da sam danas spominjao Čučka i Žarkovića kao civile mogu reći da sam ja to razlikovanje između pojma rezervista i civila stvorio na temelju činjenice što su Čučak i Žarković uhvaćeni u civilu pa ih i smatram civilima. Što se tiče registracije zatvorenika kod MCK potvrđujem ono što sam i ranije kazao da smo kod te organizacije bili registrirani nakon dvadesetak dana našeg boravka u Lori. Ostajem pri tome da dosta njih iz bloka C nisu bili registrirani kod MCK. Naime, pojedinci iz bloka C bili su kasnije prebačeni u blok B pa ja po tome znam da su onda bili i registrirani kod MCK. Kada sam ranije govorio da su tjerali ljude u pasju kućicu mislio sam isključivo upravo na skupinu rezervista iz Trebinja. U trenutku pokušaja bijega onog jednog zatvorenika Čučak i Žarković također su se nalazili van ćelije u krugu zatvora. Svi smo tada bili van ćelije. Pod tim van zatvora, a u krugu zatvora misli na ono dvorište opasano visokim zidom. Kada me pitate što je bilo sa Čučkom i Žarkovićem izjavljujem da smo svi bili vraćeni natrag u ćelije.

Ne mogu reći što je bilo sa tijelom onoga za koga su rekli da je usmrćen. O tome mu ništa nije bilo rečeno.

Na pitanje predsjednice vijeća svjedok izjavljuje da mu ništa ne znači ime Nenad Knežević, ni Gojko Bulović, ni Milosav Katalina kao ni Đorđe Katić. Isto tako ništa mu ne znače imena Mirko Šušak, Lazo Ostojić, Branko Borović, Tomo Krivić, Rade Krivić, Uglješa Bulović, Duško Galić.

Na pitanje člana vijeća je li vidio da bi još nekome netko od okrivljenih stavljao odnosno prikapčao induciranu struju na tijelo svjedok izjavljuje da to nije vidio ali mu je poznato da je tamo bio odveden Milanče Tošić. Na upit kojim prostorom je bio sproveden onaj zatvorenik koji je bio pokušao stražaru oteti pištolj svjedok izjavljuje da je to bilo sve u onom istom dvorištu gdje su se i oni ostali zatvorenici zatekli. Nije vidio kada bi ovaj zatvorenik bio pogođen i kada bi ga vratili natrag. Što se tiče zatvorenika koji su se žalili da su ih stražari tukli sjeća se da se na to žalio Žarković i zatvorenik Tripković koji je bio sav slomljen.

Na dodatno pitanje tužitelja je li ono dvorište kojim je pritvorenik pokušao pobjeći prema kapiji od dvorišta svjedok izjavljuje da je zatvorenik pokušao bijeg dvorištem koje vodi na kapiju. Radi se o kapiji koja predstavlja samo izlaz za to dvorište. Na tu kapiju ne može proći automobil. Ne radi se o glavnom ulazu u kompleks Lora. Inače za vrijeme njegovog boravka u Lori tijekom ona četiri mjeseca dolazio je MCK nekih tri ili četiri puta. Njima se nije prituživao jer to nije smio. Nije smio zbog straha. Kada bi dolazili predstavnici MCK oni zatvorenici iz bloka C bili bi sklanjani u neki drugi objekat, u neki bunker.

Na upit branitelja okrivljenog Gudića po čemu to zna svjedok izjavljuje da su to vidjeli iz svojih ćelija jer se to iz južne strane moglo vidjeti. Jednostavno se vidjelo da su ljudi odvedeni.

Na dodatno pitanje branitelja okrivljenog Vrkića je li i tko prema njemu primjenjivao onaj šmrk kojim bi ga prali pod pritiskom svjedok izjavljuje da su ih tjerali da oni zatvorenici između sebe primjenjuju jedan prema drugome taj šmrk pod pritiskom. Ne može se sjetiti tko bi to konkretno naredio ali bi to u pravilu bio netko od stražara. To je bilo par puta. Ne može reći tko je to naredio.

Na dodatno pitanje punomoćnika oštećenog Kneževića je li bilo kakvog udaranja u prigodi kad bi ih tjerali da jedan drugog nose na leđima do iznemoglosti svjedok navodi da su ih tukli kada ne bi mogli dovoljno dugo izdržati nositi drugoga.

Branitelj okrivljenog Vrkića prigovara te ističe da punom. oštećenog Kneževića u ovom postupku ima pravo postavljati samo ona pitanja koja bi se odnosila na utvrđenje činjenica u odnosu na tu osobu. Inače, svojim pitanjima kao što je to danas bilo navedeni punomoćnik ne može se pretvoriti u zastupnika optužnice.

Daljnijih pitanja svjedoku nema te se otpušta iz sudnice.

Vijeće donosi:

r j e š e n j e

Rasprava se prekida do sutra 25. 10. 2005. u 9 sati što stranke primaju na znanje.

Dovršeno u 14 i 45 sati.

ZAPISNIČAR:

PREDSJEDNIK VIJEĆA: